

Анатолій Пушкар: «Серед причин, що спричинили резонансні пожежі, першість продовжують утримувати короткі замикання в неякісній кабельно-провідниковій продукції»

За статистикою, приблизно 30 відсотків пожеж, що виникають щороку в Україні, спричинені фальсифікованою кабельно-провідниковою продукцією. Це найвищий показник серед матеріалів, які застосовують на будівництві. Причому левова частка тяжких уражень органів дихання від ядучого диму під час горіння ізоляційних матеріалів і навіть смертей (через отруєння люди часто не встигають добігти до виходу) лягає на плечі нечесних виробників та розповсюджувачів таких підробок. Як виправити ситуацію і, якщо не повністю здолати, то хоча б значно потіснити фальсифікат, розповідає президент Української Асоціації «Укрелектрокабель» Анатолій Пушкар.

— Півроку тому в інтерв'ю Ви розповіли про засилля на вітчизняному ринку фальсифікованої кабельно-провідникової продукції і шляхи боротьби з нею. Чи змінилася на краще ситуація за цей час?

— На жаль, вона лише погіршилася. Серед причин, що спричинили резонансні пожежі, першість продовжують утримувати короткі замикання в неякісній кабельно-провідниковій продукції і подальше її активне горіння. Тобто замість того, щоб

стримувати певний час полум'я, вона поширює його. Тож на чергових загальних зборах членів Асоціації серед інших ми розглянули питання активізації роботи з виявлення фальсифікату на внутрішньому ринку України і заходів з підвищення якості продукції, відповідно до «Декларації якості», яку підписали всі члени нашого об'єднання (18 підприємств) ще у 2012 році. Почали готуватися до перевірок виробників кабельної продукції, послугуючись інформацією, що надходить від наших підприємств у регіонах. Адже саме місцеві члени Асоціації добре знають, хто і який товар підробляє. Визначили групу сумнівних, на наш погляд, компаній і почали збирати, як мовиться, доказову базу. Крім того, нам удалося призупинити мораторій на перевірки суб'єктів господарювання. Торік у липні профільний комітет Верховної Ради таки не виніс до сесійної зали законопроект щодо його подовження.

— Що саме підштовхнуло асоціацію до активних дій?

— Пов'язано це з тим, що останнім часом до нас усе частіше почали звертатися споживачі (як фізичні, так і юридичні особи) з проханням навести лад на внутрішньому ринку. Адже засилля фальсифікату просто зашкалює. Зокрема, їхні претензії зводилися до зменшення перерізу міді в силових кабелях, горючої ізоляційної оболонки, появи звичайних підробок за назвою відомих брендів. Але найбільше обурювала підробка саме вогнестійкого кабелю, від якого безпосередньо залежать життя і здоров'я людей, ще й з маркуванням та супроводом сертифікатів відомих закордонних брендів. Хоч його частка в загальному обсязі реалізованої продукції становить лише 2-3 відсотки, шкода, яку може завдати, дуже велика. Адже зазвичай його широко застосовують у системах евакуації людей під час пожежі, системах пожежної сигналізації та автоматизованого пожежогасіння тощо.

— А куди дивиться державний ринковий нагляд?

— Свого часу УкрНДІЦЗ і наша Асоціація розробили стандарт ДСТУ №4809-2007 «Пожежна безпека вогнестійких кабелів», що побачив світ раніше за аналогічний європейський та російський документи. Завдяки йому замовники, проектувальники і монтажники дедалі глибше усвідомлювали власну відповідальність щодо застосування неякісних аналогів. Крім того, відповідні служби контролювали, як виробники дотримують вимоги цього стандарту та інших нормативно-правових актів. Однак Кабмін прийняв постанову (а згодом було ухвалено відповідний закон) про реорганізацію системи державного нагляду і створення єдиної структури. Через брак коштів і кадрів, а також надто повільне оформлення відповідних галузевих документів процедура затяглася на тривалий час. Фактично нова служба — Держпродспоживслужба — не працює й нині. Вона перебрала на себе функції ринкового нагляду як за харчовою продукцією, так і непродовольчою групою, зокрема кабелями і провідниками. Але підпорядкували її чомусь Мінагрополітиці, хоч, за великим рахунком, це відомство не має жодного стосунку до виробництва нашої продукції. Вважаю, що це була спланована диверсія проти народу та економіки України. Асоціація не раз зверталася до Прем'єр-міністра України з проханням створити окрему структуру з державного ринкового нагляду за непродовольчою групою товарів, підпорядкувати її Мінекономрозвитку (або безпосередньо Урядові). Оскільки це відомство розробляє і ухвалює нормативні документи, воно повинне відстежувати їхню дію. Проте відповіді немає й досі.

— Руки після цього не опустилися?

— Навпаки, це додало нам сил і розуміння, що, крім нас, ніхто з фальсифікаторів не воюватиме. Передусім, у поле зору потрапило до десятка компаній, дві з них — ТОВ «Кепітал девелопмент трейдінг», зареєстроване у столиці, і ТОВ «ВЛГ кабель Україна» — в Ужгороді. Вони постачають на внутрішній ринок вогнестійкий кабель начебто турецького виробництва для бу-

дівництва досить серйозних об'єктів – торгово-розважальних і бізнес-центрів, гіпер-маркетів, готелів, житлових будинків тощо. Тобто об'єктів підвищеної небезпеки з масовим перебуванням людей. Ми перевірили зразки реалізованої продукції і з'ясували, що вони не відповідають ні маркуванню, ні якості оригіналу, хоча й захищені сертифікатами та іншою похідною документацією, що свідчить начебто про закордонне походження. А це значно підвищує вартість продукції та стимулює купівельний попит на неї. За нашими попередніми підрахунками, від 2014 року і до сьогодні вони продали таких кабелів на понад 200 мільйонів гривень.

—Будь-ласка, детальніше про ці фірми...

— Товариства налагодили в Україні на поки що невідомих нам підприємствах повноцінне серійне виробництво начебто вогнестійких безгалогенних кабелів марок

на використання документації з якості та відповідності. Аналіз надісланих зразків засвідчив, що вони не відповідають стандартам і не є їхньою продукцією. Асоціація має оригінали всіх цих листів із нотаріальним перекладом.

Але це ще не все. Власники ТОВ «Кепітал девелопмент трейдінг» відкривають нове підприємство ТОВ «Дортмунд кабель». Вводять в оману замовників, реалізуючи неякісну продукцію, і заробляють на цьому чималі гроші. Знову маркують та фарбують назву підприємства не так, як у сертифікаті, українською мовою, а англійською («Dortmund cable»). У маркуванні (N)HXH літера N означає відповідність німецькому стандарту, але в сертифікаті відповідності є посилання тільки на вітчизняний стандарт ДСТУ 4809-2007, і жодна з лабораторій, на підставі чийх протоколів оформлено сертифікат, не має права на проведення випробувань за німецьким стандартом. І

пожежного захисту, аварійного живлення й інших системах, які повинні зберігати працездатність людей в умовах пожежі, забезпечуючи відсутність продуктів горіння. А також у дитячих установах, спеціалізованих будинках для людей похилого віку та інвалідів, у лікарнях, спальних корпусах, освітніх установах інтернатного типу й інших громадських, промислових та житлових об'єктах, де може перебувати велика кількість людей. І що найважливіше — на об'єктах атомної енергетики, всередині гермозони і за межами, в системах АЕС. Тобто такий кабель має надзвичайне значення для забезпечення життя і здоров'я людей, котрі перебувають у приміщеннях, де він змонтований. Отже, дії посадових осіб товариств ТОВ «Кепітал девелопмент трейдінг» і ТОВ «ВЛГ кабель Україна» підпадають під ознаки кримінальних правопорушень з ознаками складу злочинів, відповідальність за які передбачено Кримінальним кодексом України.

— Як розпорядилися цією доказовою базою?

— Турецькі компанії надали Асоціації довіреність щодо представлення їхніх інтересів і захисту прав у відповідних державних органах України. Тож ми звернулися до Генерального прокурора, Прем'єр-міністра, Верховної Ради, в СБУ, Антимонопольний комітет з проханням перевірити викладені нами факти і вжити до нечесних виробників відповідних заходів.

У процесі розслідування з'ясували ще одну неприємну річ: чимало замовників будівництва, керівників торговельних фірм і підрядних організацій (за нашими підрахунками, їх 500-600 одиниць) знали, що купують фальсифіковану продукцію. Знали, але свідомо порушували закони про права споживачів. Тобто їх можна покарати як співучасників обладнання, які розповсюджували неякісний товар, або дістати статус потерпілих, якщо вчасно звернуться до слідчих органів і почнуть з ними співпрацювати.

— Довести їхню обізнаність про неякісний кабель буде складно?

— В Україні сертифікація кабельної продукції є добровільною справою. А от її декларування є обов'язковою процедурою. Декларація містить підпис керівника фірми, мокру печатку, протоколи лабораторних випробувань зразків продукції на відповідність певним вимогам. Ці дві фірми не показали жодної декларації. А

NHXH FE180/E30, NHXHF180/E90, JE-H(St)H...Bd FE180/E30 і JE-H(St)H...Bd FE180/E90. Причому одне з них — «ТОВ «Кепітал девелопмент трейдінг» — маркує та продає власну продукцію під турецькою торговою маркою «HASTEL KABLO», а «ТОВ «ВЛГ кабель Україна» — під брендом «Kabtek Kablo Insaat Tic». Турецькі виробники справді сертифікували свою продукцію в Україні у 2001 та 2013 роках. Однак кабелі вітчизняних виробників, що використали ці сертифікати, не відповідають властивостям, зазначеним у документах. Асоціація надіслала турецьким колегам офіційні запити щодо співпраці з цими компаніями, а також зразки «їхньої» продукції. Відповідь шокувала: від початку 2014 року вони не відвантажали українським «партнерам» жодного метра кабельно-провідникової продукції, не надавали їм будь-якої згоди

що найобурливіше — в маркуванні кабелю виробництва ТОВ «Дортмунд кабель» є дуже важливі та відповідальні для світових лідерів виробництва кабелю позначення, а саме «DIN VDE». Хоч застосовувати його фірма не має права.

— У яких ще сферах застосовують вогнестійкі кабелі?

— За законодавством України, вогнестійкі силові кабелі згаданих марок призначені для передачі й розподілу електроенергії в стаціонарних електротехнічних установках за номінальної змінної напруги до 1000 В включно з частотою 50 Гц або в разі постійної напруги — 1500 В. Застосовують на об'єктах із високими вимогами до пожежної безпеки, що характеризуються також і низькою токсичністю продуктів горіння. Використовують у системах проти-

без них реалізація **такого** кабелю заборонена. Тож структури, що його купували, автоматично підпадають під дію закону, адже таким чином вони ставали розповсюджувачами неякісної, а головне, небезпечної продукції на вітчизняному ринку. До слова, нещодавно до нас потрапив зразок вогнестійкого кабелю, прокладеного в найбільшому ТРЦ України - «Лавина» (замовник - Будівельний концерн ТОВ «Мегалін»). Ми перевірили його в нашій лабораторії: кабель важко було загасити, так сильно палахкотів. Направили замовникові ТРЦ листа з протоколами випробувань. Його реакція нас присмно здивувала. Вона була миттєва. Керівництво об'єкта наказало негайно демонтувати кабелі і заборонило продовжувати монтаж. Аби так діяли всі замовники, нам усім жилося б значно спокійніше й безпечніше.

— Які ваші подальші кроки, коли не буде реакції державних органів?

— Асоціація разом з іншими громадськими об'єднаннями, міжнародними організаціями, іноземними представництвами домагатиметься справедливості в судах. Наполягатимемо, аби замовники будівництва, котрі свідомо використовували неякісний вогнестійкий кабель, демонтували його навіть на тих об'єктах, що давно введені в експлуатацію. Схема проста: суд ухвалює рішення, де чітко визначено, хто саме оплачуватиме ці роботи, виконувача служба узгоджує із замовниками чи власниками об'єктів, як саме робитимуть демонтаж (поетапно чи частково, із закриттям об'єкту на капітальний ремонт, чи паралельно з його роботою), тощо. Якщо судді ставатимуть на сторону шахраїв (а таких фактів, на жаль, чимало), іноземні компанії, чий бренд підірвано у нас, звертатимуться до Європейського суду. Тобто ситуація вийде на міжнародний та вищий державний рівень. Оскільки такий розголос Україні, яка прагне приєднатися до Європейського Союзу, непотрібний, сподіваємося, що влада все ж таки знайде механізми, аби забезпечити споживачів від фальсифікату, а країну - від чергового корупційного скандалу.

P.S. Державним центром сертифікації ДСНС України підготовано рішення від 12.07.2016 року за № 7405сб-7408сб, 7801сб, 7802сб про скасування дії сертифікатів ТОВ «Кепітал девелопмент трейдінг» та ТОВ «ВЛГ кабель Україна».

Володимир ГАЛЕГА
Фото Сергія РАЗБЕЙКОВА

Дрони на службі рятувальників

Дрони - безпілотні літальні апарати багаторазового застосування, оснащені силовою установкою, що мають дистанційне, напівавтономне, автономне чи комбіноване управління і здатні нести різні типи корисних навантажень та виконувати специфічні завдання в земній атмосфері.

Переважно дрони використовували для виконання бойових завдань, а саме: повітряної розвідки, цілевказівки, нанесення ударів з повітря, коректування артилерійського вогню, радіоелектронної боротьби тощо. Такі можливості зумовлені дальністю їхніх дій на відстань тактичної, оперативної та стратегічної глибини.

Пріоритет у розвитку дронів різноманітного призначення пояснюють як економічною ефективністю, так і максимальним використанням новітніх технічних характеристик згаданих літальних апаратів, які вважають неможливими для пілотованої авіаційної техніки.

Згодом активне розповсюдження різноманітних за розмірами та функціями дронів у цивільній сфері, а також їхня цінова доступність дали змогу розглянути питання застосування безпілотників для вирішення завдань, пов'язаних із забезпеченням належного стану пожежної безпеки та боротьбою з пожежами.

Так, ведення розвідки пожеж і місць займання за допомогою безпілотників має певні переваги над традиційними засобами - наземними й повітряними, з борта літаків і вертольотів, що вже підтверджено світовим досвідом.

Відомі перші спроби застосування таких дронів. Одним із прикладів є використання у Великій Британії пожежною службою Манчестера невеликого квадрокоптера

Aeryon SkyRanger. Безпілотник оснащений тепловізійною камерою і здатний перебувати в повітрі до 40 хв. на висоті до 3 км. Робоча висота при цьому обмежена 120 м, відповідно до виконуваних завдань. Управляють безпілотним літаком дистанційно. Інформацію з борта безпілотника передають у масштабі реального часу з виведенням її на екран звичайного планшета. За допомогою тепловізійної камери рятувальники можуть спостерігати за розвитком пожежі в умовах турбулентності